

Sygn. XXV C 1561/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Agnieszka Wlekły – Pietrzak

Protokolant: Anna Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2020 r. w Warszawie na rozprawie sprawy z powództwa J. W. (1) przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W. o ustalenie i zapłatę 1. oddała powództwo w całości 2. zasądza od J. W. (1) na rzecz (...) Bank S.A. w W. kwotę kwotę 15017 zł (piętnaście tysięcy siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu.	Protokolant	
--	-------------	--

sygn. XXV C 1561/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 9 sierpnia 2017 roku (data nadania) powód J. W. (1) wniósł o stwierdzenie, że umowa kredytu hipotecznego nr DK/KR-H./ (...) z dnia 9 sierpnia 2007 r. indeksowanego do CHF zawarta pomiędzy (...) Bank S.A. w W. – Oddział (...) a J. W. (1) jest w całości nieważna, a ewentualnie o uznanie, na podstawie art. 385¹ § 1 k.c., klauzul umowy kredytowej za bezskuteczne w stosunku do powoda, tj. klauzul § 3 ust. 8 umowy kredytowej oraz § 2 pkt m) Regulaminu (...) Bank S.A. w W. Oddział (...). Powód wniósł także o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 9 sierpnia 2007 r. zawarł z (...) Bank S.A. w W. – Oddział (...) z siedzibą w W., którego następcą prawnym jest (...) Bank S.A. z siedzibą w W., umowę kredytową, na mocy której powodowi został udzielony kredyt w kwocie 1.8000.000,00 zł indeksowany kursem CHF na warunkach określonych w umowie kredytowej i Regulaminie, a ww. umowa kredytowa była następnie zmieniana aneksami. W ocenie powoda przedmiotowa umowa kredytowa oraz stanowiący jej integralną część regulamin nie spełniają wymogu zdefiniowania zasad ustalania kursów walut przez bank i z tej przyczyny umowa kredytowa nie spełnia wymogów przewidzianych w art. 69 ust. 2 pkt 4a) Prawa bankowego i jako taka jest bezwzględnie nieważna na podstawie art. 58 § 1 k.c. Uzasadniając swe roszczenie ewentualne powód wskazał, iż jego zdaniem przedmiotowa umowa kredytowa jest sprzeczna z

zasadami współżycia społecznego, gdyż wprowadzenie klauzuli indeksacyjnej tworzy nierównomierność obowiązków stron i narusza zasadę umów wzajemnych, do których należą umowy kredytowe, tj. zasadę ekwiwalentności świadczeń obu stron. W przekonaniu powoda w umowach kredytowych z klauzulami indeksacyjnymi zasada ekwiwalentności świadczeń została naruszona już przez samo ukształtowanie takiej umowy, które zakłada nierówność kontraktową stron, ponieważ chroni jedynie bank przed wzrostem kursu walut. Powód wskazał, że przy zawarciu umowy kredytowej nie miał wpływu na treść regulaminu, który był jedynie wzorcem mu zaproponowanym i którego treść nie została z powodem uzgodniona indywidualnie, a klauzule w nim zawarte kształtują prawa i obowiązki powoda w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają jego interesy jako konsumenta. Powód zaznaczył, że o abuzywnym charakterze klauzul przesądza fakt, że o koszcie kredytu jednostronnie decyduje pozwany, gdyż w umowie nie wskazano kryteriów kształtowania wysokości kursów oraz to, że powód nie miał wpływu na treść regulaminu. (pozew - k. 5-7)

Pismem procesowym z dnia 7 stycznia 2019 r. powód dokonał modyfikacji powództwa w ten sposób, że obok żądania wskazanego w pozwie wniósł także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.042.555,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty liczonymi od dnia doręczenia ww. pisma pozwanemu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz zwrotu wydatków strony i pełnomocnika według spisu kosztów. Doprecyzowano, że przedmiotowy kredyt udzielony w kwocie 1.800.000,00 zł został przeznaczony w kwocie 733.415,49 zł na refinansowanie kredytu mieszkaniowego, w kwocie 513.000,00 zł na zakup nieruchomości na rynku wtórnym, w kwocie 72.000,00 zł na zakup nieruchomości na rynku wtórnym, w kwocie 97.250,52 zł na cel konsolidacyjny, w kwocie 65.000,00 zł na refinansowanie wydatków mieszkaniowych, w kwocie 319.333,99 zł na cel dowolny. (pismo procesowe z dnia 07.01.2019 r. – k. 124-155)

Pozwany Bank S.A. z siedzibą w W. konsekwentnie wnosił o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, zaprzeczając zarzutom podnoszonym względem umowy przez stronę powodową, w tym aby w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki do uznania postanowień umowy kredytu za niewiążące względem strony powodowej, aby postanowienia kwestionowane przez stronę powodową były sprzeczne z dobrymi obyczajami bądź też naruszały jej interes. Pozwany zaprzeczył też, by dowolnie ustalał kwoty należne tytułem spłaty kredytu oraz kurs waluty CHF oraz aby umowa kredytu była nieważna. Pozwany wskazał, że powód nie posiada interesu prawnego do wytoczenia powództwa o ustalenie oraz aby posiadał status konsumenta w przedmiotowej sprawie, bowiem w dacie zawierania umowy kredytowej zajmował się wynajmowaniem nieruchomości. (odpowiedź na pozew - k. 292-304, pismo procesowe z dnia 21.02.2019 r. – k. 396-413)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. (1) z zawodu jest elektromonterem, zaś w latach 2003 – 2005 zajmował się produkcją filmów w ramach własnej działalności gospodarczej oraz jako prezes zarządu spółki (...) Company sp. z o. o., w tym produkcją filmu fabularnego p.t. (...). W dniu 7 czerwca 2005 r. zarejestrował jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem był m. in. najem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi, oraz działalność związana z produkcją filmów, nagrań video i programów telewizyjnych. Miejscem zamieszkania i adresem przedsiębiorcy był P. ul. (...) (zaświadczenie o wpisie do ewidencji gospodarczej powoda – k. 312, zeznania powoda – k. 481- 481v, 490 - 493).

W dniu 14 czerwca 2005 r. powód nabył własność nieruchomości położonej w W. przy Al.; Wilanowskiej 317, opisanej w księdze wieczystej Kw nr (...), za kwotę kredytu uzyskanego w (...) Banku S.A. (M.). W dniu 16 sierpnia 2005 r. powód zawarł z L. J. i K. K. umowę przeniesienia własności powyższej nieruchomości w wykonaniu umowy zlecenia. Powód prowadził remont tego domu i mieszkał tam od 2005 r. przez 2 – 3 lata (odpis księgi wieczystej (...), zeznania powoda – k. 492 – 493).

W 2007 r. powód był właścicielem dwóch nieruchomości lokalowych przy ul. (...) w W., które nabył za kwotę uzyskanego w banku (...) S. A. kredytu mieszkaniowego na podstawie umowy kredytowej numer (...) z dnia 22 grudnia 2004 r. w wysokości 865.000 zł. Lokale te zostały połączone w jedno mieszkanie, które powód na podstawie zawartej w dniu 1 czerwca 2005 r. umowy najmu wynajął na okres 10 lat na rzecz (...) Stowarzyszenia (...) w W. za kwotę 1500 EUR miesięcznego czynszu (umowa kredytowa z Bankiem (...) S.A. – k. 168-170, kopia umowy najmu – k. 313 – 314, wniosek kredytowy – k. 318 – 321, zeznania powoda – k. 493).

W 2007 r. z tytułu umowy o dzieło jako producent filmowy, oraz z prowadzonej działalności gospodarczej - najmu lokali przy ul. (...) uzyskiwał dochody miesięczne w kwocie 34 000 zł (oświadczenie – k. 316).

W dniu 9 sierpnia 2007 r. J. W. (1) zawarł z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. – Oddział (...) umowę kredytu hipotecznego nr (...) (...), na mocy której Bank udzielił kredytobiorcy kredytu w kwocie 1 800 000 złotych polskich indeksowanego kursem CHF przeznaczonego na: refinansowanie kredytu mieszkaniowego w (...) Bank S.A. w wysokości 733.415,49 zł, zakup nieruchomości rolnej oraz budowlano – rolnej położonej w D., powiat (...) na rynku wtórnym za kwotę 513 000 zł i 72 000 zł, cel konsolidacyjny w wysokości 97 250,52 zł, refinansowanie wydatków mieszkaniowych w wysokości 65 000 zł oraz dowolny cel w wysokości 319 333,19 zł. Okres kredytowania wynosił 360 miesięcy. (§ 2 umowy, zaświadczenie banku – k. 171)

Kredyt został uruchomiony bezgotówkowo w transzach na rachunek bankowy powoda, w złotych polskich przy jednoczesnym przeliczeniu w dniu wypłaty na walutę wskazaną w umowie kredytu zgodnie z kursem kupna dewiz obowiązującym w banku w dniu uruchomienia. (§ 3 umowy, potwierdzenia złożenia dyspozycji przelewu i realizacji przelewu – k. 171v-177)

Splata kredytu miała następować w złotych polskich w 360 miesięcznych równych ratach kapitałowo-odsetkowych zgodnie z Harmonogramem spłat, który kredytobiorca otrzymywał listem poleconym. Wysokości rat kredytu w przesyłanych powodowi harmonogramach spłat były podane w CHF (§ 4 ust. 1 i 2 umowy)

Oprocentowanie kredytu było zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosiło 7,65 % w skali roku i składała się na nie suma obowiązującej stawki referencyjnej 3M LIBOR dla CHF (która na dzień sporządzenia umowy kredytu wynosiła 2,37 %) i stałej marży banku wynoszącej 5,28 %, a po ustanowieniu docelowego zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci prawomocnego wpisu hipotek marża banku miała być obniżona o 1 punkt procentowy i wynosić 4,28 %. (§ 5 ust. 1 i 2 umowy)

Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy kredytowej bank miał pobierać opłaty i prowizje za wykonanie czynności pozostających w związku z zawartą umową kredytową w wysokości obowiązującej w Tabeli Opłat i Prowizji stanowiącej załącznik do przedmiotowej umowy kredytowej.

Całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia umowy kredytowej wynosił 1.150,57 zł (podana kwota nie uwzględniała ryzyka kursowego), a rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 8,47 %. Ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona była od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania. (§ 6 ust. 3, 4 i 5 umowy)

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy docelowe zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiły hipoteki kaucyjne do kwot 3.060.000,00 zł ustanowione na rzecz banku na pierwszym miejscu w księdze wieczystej nieruchomości, do których prawa własności i spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego przysługiwały wyłącznie J. W. (2), cesja praw z polisy ubezpieczeniowej od ognia i innych zdarzeń losowych nieruchomości, do których J. W. (2) przysługiwały spółdzielcze własnościowe prawa do lokalu mieszkalnego, oświadczenie kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji do kwoty 3.600.000,00 zł, weksel własny „in blanco” wraz z deklaracją wekslową wystawiony przez kredytobiorcę dla banku oraz pełnomocnictwa udzielone przez kredytobiorcę bankowi do zbycia nieruchomości stanowiących przedmioty zabezpieczeń.

Bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu m. in. w przypadku, gdyby kredytobiorca zalegał w całości lub w części z zapłatą dwóch rat kredytu i pomimo pisemnego wezwania do zapłaty skierowanego do niego listem poleconym nie spłacił zaległości w terminie 7 dni od dnia otrzymania ww. wezwania. (§ 8 umowy)

Kredytobiorca zobowiązał się m. in. do spłaty kredytu wraz z odsetkami oraz opłatami i prowizjami wynikającymi z umowy kredytu oraz Tabeli Opłat i Prowizji (stanowiącej załącznik do umowy kredytu) w oznaczonych terminach spłaty oraz wywiązywania się z pozostałych postanowień umowy kredytowej. (§ 10 ust. 2 lit. b umowy)

Kredytobiorca oświadczył, iż:

- otrzymał Regulamin, zapoznał się z nim i zaakceptował warunki w nim zawarte (w szczególności zapisy dotyczące warunków i konsekwencji zmiany waluty kredytu, sposobów i terminów ustalania stopy procentowej i oprocentowania kredytu, metody i terminów ustalania kursu wymiany walut, metody ustalania wysokości rat spłaty oraz warunków aktualizacji Harmonogramu Spłat,

- otrzymał informacje o terminie i sposobie wykonania uprawnienia do odstąpienia od umowy kredytu,

- jest świadomy ryzyka związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego (jako czynnika determinującego wysokość zadłużenia oraz wysokość rat spłaty) w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko,

- jest świadomy ryzyka związanego ze zmianą stopy procentowej (jako czynnika determinującego wysokość zadłużenia oraz wysokość rat spłaty) w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. (§ 10 ust. 2 lit. c umowy)

Kredytobiorca upoważnił bank do pobrania należności z tytułu przedmiotowej umowy kredytowej w terminach ich wymagalności, ze środków i wpływów na jakimkolwiek rachunku posiadanym przez kredytobiorcę w banku, przed innymi płatnościami (§ 11 umowy)

W myśl § 12 ust. 1 niniejsza umowa kredytowa nie podlegała rygorowi ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001 r.

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową kredytową zastosowanie miały mieć przepisy kodeksu cywilnego, Prawa bankowego oraz Regulaminu (§ 12 ust. 2 umowy)

Zgodnie z § 12 ust. 5 niniejsza umowa kredytowa podlegała indywidualnym negocjacjom z kredytobiorcą.

Załącznikami do przedmiotowej umowy kredytowej były stanowiące jej integralną część (...) Bank S.A. w W. - Oddział (...), (...) Bank S.A. w W. - Oddział (...), pouczenie o prawie odstąpienia od Umowy Kredytu, Dyspozycja Uruchomienia Środków, Oświadczenie o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej oraz Harmonogram Wyплаты Transz.

(...) Bank S.A. w W. - Oddział (...) określał zasady, warunki i tryb udzielania przez (...) Bank S.A. w W. - Oddział (...) kredytów na cele mieszkaniowe, konsolidacyjne i inne (k. 23-32, 156-167).

Zgodnie z § 2 lit. l) Regulaminu stawka referencyjna WIBOR / EURIBOR / LIBOR to stopa procentowa rynku międzybankowego w W. / F. / L. dla lokat udzielonych w danej walucie dla danego okresu, wyrażona w stosunku rocznym, ustalana jako średnia z kwotowań banków.

Zgodnie z § 2 lit. m) Regulaminu Tabela Kursów to tabela kursów kupna / sprzedaży walut (...) Bank S.A. obowiązująca o godzinie 9.30 w dniu, w którym następowała operacja.

Zgodnie z § 13 ust. 1 i 6 Regulaminu kredytobiorca miał prawo wystąpić o zmianę waluty kredytu po zawarciu umowy kredytowej. Do zmiany waluty kwoty kredytu stosowało się:

- kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów walut obowiązującej w Banku w dniu przewalutowania w przypadku zmiany waluty z PLN na walutę obcą;

- kurs sprzedaży waluty obcej według Tabeli kursów walut obowiązującej w Banku w dniu przewalutowania w przypadku zmiany z waluty obcej na PLN;

- kursy sprzedaży walut obcych według Tabeli kursów walut obowiązującej w Banku w dniu przewalutowania w przypadku zmiany waluty obcej na inną walutę obcą.

Kredytobiorca w dniu podpisania przedmiotowej umowy kredytowej złożył oświadczenie, iż zapoznał się z pojęciami ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej, został poinformowany przez bank o ryzyku stopy procentowej w przypadku kredytów o zmiennej stopie procentowej i jest świadomy faktu, że zmiana wysokości stawek referencyjnych ma bezpośredni wpływ na wysokość oprocentowania kredytu, że zapoznał się z modelowymi symulacjami wariantów spłat kredytu dla różnych poziomów kursów walut i / lub stopy procentowej, że jest świadomy faktu, że uruchomienie kredytu i spłata rat kredytowych następuje według kursu kupna i sprzedaży waluty obcej, do której denominowany jest kredyt i w związku z tym akceptuje miesięczne raty kredytu powiększone o tzw. spread, który może być zmienny w zależności od warunków rynkowych i polityki banku. Kredytobiorca oświadczył również, że przedstawiono mu ofertę kredytu hipotecznego w złotych polskich oraz że wybrał kredyt indeksowany kursem waluty obcej, będąc uprzednio poinformowany o ryzykach związanych z zaciągnięciem kredytu hipotecznego indeksowanego kursem waluty obcej (oświadczenie o ryzyku walutowym i ryzyku stopy procentowej – k. 328-329).

W dniu 13 sierpnia 2007 r. powód zawarł warunkową, zaś w dniu 17 września 2007 r. ostateczną umowę sprzedaży na jego rzecz własności nieruchomości stanowiących działki nr (...) położonych w D. powiat (...) (odpisy księgi wieczystej – k. 349 – 361).

Przedmiotowa umowa kredytowa była kilkakrotnie aneksowana (Aneks nr 1- k. 33-39, Aneks nr 2 – 40-41, Aneks nr 3 – k. 42-43, Aneks nr 4 – k. 44-46, oświadczenie o ponoszeniu ryzyka walutowego – k. 47-48, oświadczenie – k. 49, Aneks nr 5 – k. 50-52, Aneks nr 6 – k. 53, Aneks nr 7 – k. 54-56, harmonogram spłat – k. 57, Aneks do umowy kredytu hipotecznego – k. 58-63, harmonogram spłat – k. 64, Aneks do umowy kredytu hipotecznego – k. 65-67, Aneks do umowy kredytu hipotecznego – k. 68-69, Aneks do umowy kredytu hipotecznego – k. 70-72, Aneks do umowy rachunku – k. 73-74, oświadczenie o poddaniu się egzekucji – k. 75-79, 327, Aneks do umowy kredytu hipotecznego – k. 80-83)

W okresie od 24 września 2007 r. do 24 września grudnia 2009 r. powód spłacał przedmiotowy kredyt w złotych polskich i z rachunku bankowego o numerze (...). W okresie od 24 września 2007 r. do 5 grudnia 2018 r. powód spłacał przedmiotowy kredyt w walucie obcej CHF z rachunku bankowego o numerze (...) (historia spłat kredytu – k. 177v-180v, wyciąg z rachunku bankowego powoda – k. 181-204, historia rachunku – k. 205-225)

Wnioskiem z dnia 20 kwietnia 2009 r. powód wniósł o zmianę dotychczasowych warunków kredytowania na prowadzoną przez niego działalność gospodarczą (wniosek – k. 317).

Pismami z dnia 18 września 2018 r. oraz z dnia 5 czerwca 2019 r. bank wzywał powoda, pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytowej, do uregulowania całości zaległości. (wezwanie do zapłaty z dnia 18.09.2018 r.– k. 242, wezwanie do zapłaty z dnia 05.06.2019 r.– k. 449)

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. – Oddział (...) jest następcą prawnym pozwanego (...) Bank S.A. z siedzibą w W. (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym dokumenty urzędowe i prywatne. Znajdujące się w aktach sprawy dokumenty urzędowe zostały wydane przez powołane do tego organy, w granicach ich kompetencji i nie był kwestionowany przez żadną ze stron – korzystają, zatem z domniemania

zgodności z prawdą tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Za wiarygodne Sąd uznał także dokumenty prywatne z uwzględnieniem, że stanowią one jedynie dowód złożenia oświadczenia w nich zawartego.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania przesłuchanych w sprawie świadków będących pracownikami pozwanego banku – w osobach A. P. (k. 481v-482) oraz R. D. (k. 482-483), którzy w sposób rzeczowy i konkretny przedstawili okoliczności towarzyszące zawieraniu przez powoda umowy z pozwanym bankiem, a zeznania ww. świadków były co do zasady zbieżne i zgodne oraz uzupełniające wobec faktów wynikających z dokumentów.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda J. W. (1) (k. 481-481v, 490-493) w części, w jakiej powód podał, że zaciągnął przedmiotowy kredyt posiadając status konsumenta i w celu niezwiązanym bezpośrednio z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą lub zawodową. Zeznania powoda w tym zakresie są niespójne, niejasne, mało konkretne, oraz sprzeczne z dokumentami sporządzonymi i podpisanymi przez niego, a których prawdziwości nie zaprzeczył. Chodzi tu o dokument w postaci zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, umowy najmu lokalu przy ul. (...), oświadczenia o dochodach, wniosku kredytowego. W szczególności, jego zeznania są niekonsekwentne w części, w której przedstawiał, gdzie zamieszkiwał w dacie zawarcia umowy najmu. Z jednej strony wskazywał, że cały czas mieszkał przy ul. (...), zaś z drugiej podawał, iż od 2005 r. prowadził remont domu przy Al. (...) i tam mieszkał. Wskazał, że udzielał jedynie adresu spółce (...) przy ul. (...), lecz nie była tam prowadzona działalność biurowa. Natomiast z treści umowy najmu z dnia 1 czerwca 2005 r. (k. 313) jasno wynika, że lokal ma być przeznaczony na cele biurowe, zaś umowa powyższa została zawarta przez powoda jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) J. W. (1) z (...) Stowarzyszeniem (...) w W.. Powód, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika nie zaprzeczył danym wynikającym z treści umowy, ani też nie wykazywał, że powyższa umowa w dacie zawarcia umowy uległa rozwiązaniu. Również niekonsekwentnie i nieprecyzyjnie powód przedstawiał cele kredytu, wskazując, iż kredyt był mu potrzebny, bo „powiększyła mu się rodzina” i na „zakup dachu nad głową”, a także na zakup ziemi w D., gdzie planował stworzyć prywatne ranczo, mimo, że to była działka rolna. Powód, zeznając, często zasłaniał się niepamięcią, fakty dotyczące jego planów zawodowych, mieszkania oraz finansów podawał niekonkretnie i nierzeczowo.

Sąd postanowił pominąć dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i bankowości (k. 493), ponieważ rozstrzygnięcie tej sprawy nie wymagało wiadomości specjalnych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie zarówno w zakresie roszczenia głównego, jak też roszczenia ewentualnego.

W pierwszej kolejności wskazania wymaga, iż strona powodowa formułuje swoje roszczenia w oparciu o okoliczności związane z zawarciem umowy kredytu hipotecznego indeksowanego kursem franka szwajcarskiego DK/KR-H./ (...) z dnia 9 sierpnia 2007 r. Spór dotyczył bowiem charakteru rzeczonyj umowy, jej ważności oraz abuzywności jej postanowień.

Powód wskazywał, że jest konsumentem oraz wniósł o stwierdzenie nieważności przedmiotowej umowy kredytowej ze względu na jej sprzeczność z art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe oraz istotą waloryzacji i naturą umowy kredytu. Powód podnosił również abuzywność postanowień umownych dotyczących indeksacji oraz sposobu ustalania kursu przez bank w zawartej przez niego umowie kredytowej kredytu udzielonego w złotówkach indeksowanego do waluty CHF oprocentowanego stopą LIBOR z dodaną marżą i jako żądanie ewentualnie wniósł o uznanie na podstawie art. 385¹ § 1 k.c. klauzul umowy kredytowej za bezskuteczne w stosunku do niego, tj. klauzul § 3 ust. 8 umowy kredytowej oraz § 2 pkt m) Regulaminu (...) Bank S.A. w W. Oddział (...), a obok żądania wskazanego w pozwie wniósł także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.042.555,15 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od tej kwoty.

Podstawową kwestią wymagającą na wstępie wyjaśnienia jest charakter prawny umowy zawartej między stronami.

Zgodnie z treścią art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy kwotę środków pieniężnych, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Mając powyższe na uwadze, jako jeden z przedmiotowo istotnych elementów umowy kredytu wyróżnia się ściśle określenie kwoty i waluty kredytu. Z tego punktu widzenia w obrocie wyróżnia się kredyty złotówkowe oraz kredyty walutowe.

Kredyt złotówkowy jest to kredyt udzielany w walucie polskiej, w którym kredytobiorca dokonuje spłaty rat kapitałowo - odsetkowych w walucie polskiej, zwracając bankowi sumę nominalną udzielonego kredytu (kapitału) wraz z odsetkami.

Kredyt walutowy zaś jest to kredyt udzielany i wypłacony w walucie obcej, w którym z kolei spłata raty kapitałowo - odsetkowej kredytu następuje w walucie obcej.

W niniejszej sprawie będące przedmiotem sporu postanowienia umowy kredytowej przewidywały, że kwota kredytu udostępniona będzie kredytobiorcy w złotych polskich i w takiej walucie przez niego wykorzystywana oraz wprost określały wysokość udostępnianej kwoty. Kolejne postanowienia umowy przewidywały, że zwrot wykorzystanej kwoty nastąpi poprzez spełnienie świadczenia w złotych polskich. Jednak saldo zadłużenia, a więc kwota podlegająca zwrotowi, miała być wyrażona we frankach szwajcarskich, po przeliczeniu według kursu wskazanego w aktualnej Tabeli banku, w dacie dokonania wypłaty kwoty kredytu zgodnie z dyspozycją kredytobiorcy. Umowa nie określa zatem wprost kwoty podlegającej zwrotowi, przewidując jedynie, że kwota ta zostanie ustalona w wyniku przeliczenia wedle kursu walut. Zauważyć trzeba, że kwota podlegająca zwrotowi (saldo wykorzystanego kredytu) stanowi równocześnie podstawę do obliczenia drugiego ze świadczeń obciążających kredytobiorcę, polegającego na obowiązku zapłaty odsetek.

W oparciu o treść umowy kredytowej stwierdzić należy, że łącząca strony umowa, to umowa kredytu złotowego, a nie walutowego. Wysokość kwoty udostępnionej kredytobiorcy została określona w złotówkach, a także w złotówkach kredyt wypłacono oraz w złotówkach, zgodnie z umową, miała następować spłata kredytu. Indeksacja do franka szwajcarskiego stanowiła dalsze postanowienia umowne, nie zmieniające charakteru kredytu jako kredytu złotowego. W konsekwencji nie może być też mowy o naruszeniu przepisów ustawy Prawo dewizowe.

W ocenie Sądu konstrukcja kredytu indeksowanego kursem waluty obcej, rozumianego jako kredyt udzielany w walucie polskiej, która to kwota następnie przeliczana jest na walutę obcą na dany dzień (najczęściej dzień uruchomienia kredytu) według kursu wymiany waluty, która to kwota stanowi następnie podstawę ustalania wysokości rat kapitałowo – odsetkowych, zaś wysokość kolejnych rat kapitałowo - odsetkowych określana jest zatem w walucie obcej, ale ich spłata dokonywana jest w walucie polskiej, po przeliczeniu według kursu wymiany walut na dany dzień, stanowi dopuszczalne rozwiązanie. Odwołać należy się w tym zakresie do poglądów wyrażonych przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 2016 roku, sygn. I CSK 1049/14, w którego uzasadnieniu jednoznacznie opisano konstrukcję i dopuszczalność umowy kredytu indeksowanego. Sąd Najwyższy stwierdził, że jest to umowa, na podstawie której „bank wydaje kredytobiorcy określoną sumę kredytową w złotych, przy czym jej wysokość jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty (np. euro) w dniu wydania (indeksowanie do waluty obcej po cenie kupna). Ustalenie takie następuje też w celu określenia wysokości rat kredytowych, do których kredytobiorca będzie zobowiązany w okresie trwania stosunku kredytowego. W dniu płatności konkretnych rat taka rata jest przeliczana zgodnie z umową na złote stosownie do kursu danej waluty, tj. po kursie jej sprzedaży kontrahentowi banku. (...) mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w związku z art. 69 ustawy prawo bankowe). Podobny pogląd Sąd Najwyższy wyraził również w wyroku z 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14. W świetle powyższych orzeczeń nie budzi wątpliwości Sądu, iż umowa zawarta pomiędzy stronami spełnia wymogi art. 69 ustawy Prawo bankowe, stanowiąc jedną z wykształconych w obrocie odmian takiej umowy. Została w treści umowy, to jest w jej § 1 wskazana kwota oraz waluta kredytu, to jest kwota do udostępnienia której zobowiązał się bank. Natomiast okoliczność, że dochodzi po wypłacie kwoty kredytu przez bank do przeliczenia

(indeksacji) wedle innego niż pieniądź polski miernika, wpływa na wysokość zobowiązania kredytobiorcy, gdyż ta kwota jest następnie podstawą ustalania rat kapitałowo – odsetkowych, stanowiących przedmiot świadczenia kredytobiorcy.

Jednakże należy w ocenie Sądu zwrócić uwagę, iż celem indeksacji była chęć zastosowania oprocentowania niższego niż stosowana w bankach dla kredytów złotych o stopie zmiennej (stopa procentowa o nazwie WIBOR), a nie konieczność ustalenia klauzuli waloryzacyjnej, która zmierza do zachowania w czasie wartości przedmiotu świadczenia. Taką niższą stopą był LIBOR ustalany dla waluty CHF przez I. A. jako oprocentowanie, na jakie banki współpracujące z tą firmą są skłonne udzielić pożyczek w CHF innym bankom na rynku międzybankowym w L. na okres 3 miesięcy. A zatem pozwala to na uznanie, iż przedmiotowa umowa stanowi podtyp umowy kredytu bankowego, dopuszczalny zgodnie z zasadą swobody umów. Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z treścią art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. A zatem, za błędne należy uznać stanowisko powoda, iż niemożliwym jest przyjęcie, że między stronami tego sporu doszło do zawarcia umowy o kredyt indeksowany do CHF, gdyż wówczas tego typu umowa nie była znana. Wskazania wymaga bowiem, iż stanowi ona podtyp umowy kredytu bankowego.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił, iż umowa będąca przedmiotem tego postępowania została zawarta pomiędzy dwoma podmiotami profesjonalnymi – przedsiębiorcami.

W myśl art. 43¹ k.c. przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 k.c., prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Natomiast zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Strona pozwana jako bank jest przedsiębiorcą, czemu nie przeczyła, a na co jednoznacznie wskazuje odpis KRS pozwanego banku.

Zdaniem Sądu jako przedsiębiorca przy zawieraniu przedmiotowej umowy kredytu indeksowanego kursem CHF występował również powód. Z zaświadczenia o wpisie do ewidencji gospodarczej powoda (k. 312) oraz deklaracji i oświadczeń powoda złożonych w trakcie procedury dotyczącej zawierania umowy kredytowej wynika bowiem, że powód prowadził w tym czasie już od czerwca 2005 r. będącą podstawowym źródłem jego dochodów działalność gospodarczą pod firmą (...), której przedmiotem był m. in. najem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi i działalność związaną z produkcją filmów, nagrań video i programów telewizyjnych. Jak wynika z wniosku kredytowego dotyczącego przedmiotowej umowy kredytowej kredyt udzielony powodowi na jej podstawie był przeznaczony na refinansowanie kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na podstawie umowy kredytowej numer (...) z dnia 22 grudnia 2004 r. i przeznaczonego m. in. na nabycie spółdzielczego własnościowego prawa do lokali mieszkalnych nr (...) położonych w W. przy ul. (...). Lokali, które powód wynajmował, zgodnie z umową najmu osobie trzeciej w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, zaś, co nie budzi wątpliwości, lokale przy ul. (...) stanowiły istotny przedmiot prowadzonej przez powoda działalności oraz jego dochodów. W tych lokalach, jak to sam zeznał, siedzibę miały także spółki, których był udziałowcem oraz prezesem zarządu. A zatem, własność nieruchomości lokalowych przy ul. (...) stanowiła istotny składnik i środek umożliwiający powodowi prowadzenie działalności gospodarczej zarówno w zakresie najmu lokali, jak i w zakresie działalności producenckiej i uzyskiwanie dochodów, zaś praktycznie kredyt stanowił źródło pozyskania tego składnika i jego sfinansowania. Dlatego też w ocenie Sądu nie można uznać, iż powód był konsumentem, a zatem, że mogą do niego mieć zastosowanie przy ocenie postanowień umownych przez niego kwestionowanych oraz ich skutków dla całej zawartej umowy przepisy dotyczące ochrony konsumenta w jego relacjach z przedsiębiorcą.

Powyższej konkluzji nie znosi także fakt złożenia przez powoda wniosku do pozwanego z dnia 20 kwietnia 2009 r. na karcie 317, w którym powód wniósł o przeniesienie umowy dotyczącej udzielonego kredytu na prowadzoną

przez niego działalność gospodarczą. W ocenie Sądu, zgodnie z art. 22¹ k.c. status podmiotu zawierającego umowę z przedsiębiorcą ocenia się nie poprzez pryzmat jego subiektywnego odczucia i poczucia charakteru, w jakim działa, lecz z punktu widzenia celu i funkcji dokonywanej czynności prawnej oraz jej związku z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową tego podmiotu. Powyższy dokument, zdaniem Sądu, w żaden sposób nie dowodzi faktycznego statusu powoda w dacie zawarcia umowy kredytu, zaś jednocześnie trudno, zdaniem Sądu, wobec braku jakichkolwiek dowodów i twierdzeń powoda w tym zakresie ustalić, jaki był cel i sens owego wniosku, oraz w jaki sposób jego pozytywne rozpatrzenie zmieniłoby status i charakter czynności dokonanej przez strony dwa lata przed złożeniem wniosku. Zaś nie budzi wątpliwości, iż status konsumenta należy oceniać w świetle okoliczności istniejących w dacie zawarcia umowy kredytu.

W tym miejscu wskazania wymaga, iż powyższa okoliczność ma również niebagatelne znaczenie przy ustalaniu zgodności zaskarżonych przepisów z zasadami współżycia społecznego, a także naturą stosunku prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, przyjmuje się bowiem, że w określonych sytuacjach z art. 353¹ k.c., a więc z zasady swobody umów, wynika przyzwolenie na faktyczną nierówność stron (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., sygn. akt IV CSK 478/07, wyrok Sądu Najwyższego ze sprawy o sygn. akt I CSK 611/15). Decydujący zaś dla uznania świadczeń za równoważne jest miernik subiektywny, tj. ocena partnerów podczas zawarcia umowy, nie zaś rzeczywista wartość świadczeń w obrocie. O tym, w jakim zakresie świadczenia stron będą ekwiwalentne, decyduje wola i wspólny zamiar stron. Brak ekwiwalentności sytuacji prawnej stron umowy nie wymaga co do zasady istnienia okoliczności ją uzasadniających, jeżeli stanowi ona wyraz woli tych stron. Obiektywnie niekorzystna dla jednej strony treść umowy zasługiwać będzie na negatywną ocenę moralną, a w konsekwencji doprowadzi do uznania umowy za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego dopiero w sytuacji, gdy do takiego jej ukształtowania, które jest w sposób widoczny dla niej krzywdzące doszło pod presją faktycznej przewagi kontrahenta, wówczas bowiem umowa nie daje wyrazu w pełni swobodnej i rozważnej decyzji tego podmiotu.

Podkreślenia wymaga, iż na gruncie rozpoznawanej sprawy pozwany bank określał wysokość zobowiązania jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w (...) po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w banku na podstawie obowiązującej w banku (...) z dnia spłaty raty. Pomimo wskazania, że Tabela Kursów jest to tabela kursów kupna / sprzedaży walut (...) Banku S.A. obowiązująca o godz. 9.30 w dniu, w którym następuje operacja i że jest sporządzana przez merytoryczną komórkę banku na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym w chwili sporządzenia tabeli i po ogłoszeniu kursów średnich NBP, nie została jednak sprecyzowana sama procedura kształtowania kursu z rzeczonyj tabeli na podstawie kursów międzybankowych. Tym samym uprawnienie banku do określania wysokości kursu sprzedaży CHF nie jest w żaden sposób formalnie ograniczone, a zapis ten powoduje, że pozwany bank mógł kształtować swoją tabelę w sposób dowolny i swobodny. Powyższe oznacza przyznanie sobie przez pozwany bank prawa do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF. Wbrew twierdzeniu strony pozwanej, w momencie zawarcia umowy bank nie dookreślił bowiem stosunku kursów ustalanych przez bank do kursu NBP. O godzinie 9.30 miano dokonywać sporządzenia jedynie samej tabeli kursów walut, nie podniesiono jednak w treści ww. zapisu, że kurs wymiany walut w niej wskazany stanowi równowartość kursu walut obowiązującego wówczas na rynku pieniężnym, jak starała się to widzieć strona pozwana.

Jednakże zważyć należało również na to, że pomimo, że bank miał prawo ustalania kursów z dużą dozą dowolności i arbitralności, a znacznie większe ryzyko z tego wynikające leżało po stronie powoda, to jednak status powoda jako przedsiębiorcy, a zatem osoby, która zawodowo prowadzi działalność gospodarczą i jest profesjonalistą w obrocie, nie tylko w zakresie swojej dziedziny, ale także obrotu jako całości, powodował, iż należało uznać, że powód podczas zawierania przedmiotowej umowy kredytowej działał z rozeznaniem i wolą, aby taki kształt i skutki te zapisy posiadały. Natomiast przeciwna okoliczność nie została przez powoda w żaden sposób wykazana. Należy przy tym wskazać, iż ów zawodowy charakter obejmuje też działania podejmowane w celu uzyskania źródeł kapitałów niezbędnych do prowadzenia działalności, w tym również innych kredytów i pożyczek zaciągniętych przez powoda. Stąd też nie można podzielić zarzutów powoda odnoszących się do naruszenia przez drugą stronę umowy zasad współżycia społecznego, w tym przypadku ujętych jako uczciwość kupiecka, dobre obyczaje, a także sprzeczności z naturą stosunku prawnego.

Nie wykazano również, aby przedmiotowa umowa kredytowa, bacząc na okoliczności jej zawarcia, wprowadzała w błąd drugą stronę tej czynności prawnej, oraz aby została naruszona zasada równowagi stron. Powód bowiem jako profesjonalista mógł i powinien bowiem zapoznać się z treścią postanowień umowy kredytowej i stanowiącego jej integralną część regulaminu, a także w sposób prawidłowy i zgodny z zasadami ekonomii je ocenić. Przede wszystkim mógł i powinien był dokonać oceny wszystkich ryzyk związanych z zawarciem niniejszej umowy, w tym ryzyka związanego ze zmianą kursów waluty, zmiany stóp procentowych oraz kwestii dokonania czynności w celu ich uniknięcia lub ograniczenia, tak jak powinien był wyliczyć wszystkie ryzyka związane z samym faktem prowadzenia działalności gospodarczej. W tym zatem zakresie do oceny postępowania obu stron należy stosować wyższe standardy ocen osób, które w sposób świadomy i celowy dokonują określonych czynności prawnych.

Powyższe wnioski wynikają również z orzecznictwa Sądu Najwyższego. Mianowicie pomiędzy przedsiębiorcami, którzy dokonują czynności związanej z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą, są możliwe tego typu postanowienia, które wprowadzają swoistą nierównowagę stron właśnie choćby poprzez ustalenie, że jedna ze stron ustala ostatecznie sposób oraz mechanizmy przeliczania udzielonej kwoty udzielonego kredytu na walutę indeksacyjną. W ocenie Sądu przedsiębiorca, jakim był powód, ma możliwość zapoznania się i ustalenia rzeczywistych ryzyk, jakie związane są z tą umową, ma możliwość, która wynika z tego, że jest przedsiębiorcą, zasięgnięcia odpowiednich konsultacji, które są odpowiednio traktowane przez prawo podatkowe, a zatem w ocenie Sądu także treść zawartych pouczeń, udzielonych przez przedsiębiorcę drugiemu przedsiębiorcy, w trakcie zawierania tej umowy przez pozwanego, w ocenie Sądu pozwalała powodowi na to, aby należycie ocenić ryzyko związane z zaciągnięciem kredytu indeksowanego do waluty obcej CHF. Całokształt okoliczności tej sprawy wskazuje zatem, że dobre obyczaje nie zostały naruszone oraz że powód był świadomy ryzyka wiążącego się z indeksacją kredytu i jego konsekwencji finansowych dla jego zobowiązań, bowiem tak pozwany bank, jak i powód dysponowali porównywalnymi możliwościami oceny tego ryzyka. Podobnie rzecz ma się do obowiązku informacyjnego odnoszącego się do kształtowania tego ryzyka kursowego.

Konstruując roszczenie ewentualne powód wskazał, że postanowienie umowne zawarte w § 3 ust. 8 umowy kredytowej oraz postanowienie umowne zawarte w § 2 pkt m) Regulaminu (...) Bank S.A. w W. Oddział (...) w zakresie, w jakim przewidują przeliczanie wypłaconych środków do CHF według kursu kupna dewiz określonego w bankowej Tabeli Kursów obowiązującej w dniu uruchomienia środków, są abuzywne i powinny zostać uznane za niedozwolone i bezskuteczne w stosunku do powoda.

Jednakże ww. twierdzenia powoda dotyczące zawarcia w przedmiotowej umowie kredytowej i stanowiącym załącznik do niej Regulaminie kredytowania niedozwolonych postanowień umownych, co miałyby skutkować bezskutecznością tych postanowień, należało uznać za niezgodne z rzeczywistością. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ k.c. możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone zależy od łącznego spełnienia następujących przesłanek: postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, naruszając interesy konsumenta, nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia. Jednakże na gruncie przedmiotowej sprawy wskazane przesłanki nie zaistniały, chociażby z uwagi na wystąpienie po obu stronach umowy dwóch profesjonalnych podmiotów.

W świetle powyższego na kanwie rozpoznawanej sprawy wystąpił brak podstaw do uznania, iż po stronie powoda doszło do nienależnego świadczenia w rozumieniu art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 k.c. Powód spełniał świadczenia polegające na zwrocie pozwanemu bankowi środków, które wcześniej od niego otrzymał na mocy umowy kredytowej z dnia 9 sierpnia 2007 r. Ww. umowa w ocenie Sądu była ważna, na co Sąd wskazał powyżej, podstawa świadczenia istniała, a cel został osiągnięty.

Powyższe względy uzasadniały więc oddalenie powództwa zarówno w zakresie roszczenia głównego, jak też ewentualnego.

Konsekwencją rozstrzygnięcia głównego żądania jest rozstrzygnięcie przez Sąd w przedmiocie kosztów procesu i kosztów zastępstwa procesowego. Sąd rozstrzygnął

o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz na podstawie § 2 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. z późn. zm. w sprawie opłat za czynności radców prawnych Zważywszy na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, uznać należało że stroną w całości przegraną jest strona powodowa. Uzasadnione zatem było zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania. Na zasądzoną w punkcie 2 sentencji wyroku kwotę 15.017,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwanego składało się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 15.000,00 zł, powiększone o koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Z tych przyczyn Sąd orzekł jak w sentencji.